Nr. 3. 30 Maja 1886. Rok II.

WYCHODZI podczas pory kąpielowej, począwszy od połowy Maja, do połowy Września w każdą Niedzielę.

PRZEDPŁATA na cały sezon kąpielowy wynosi:
w Krynicy . . . 2 złr. 30 ct.
z przesyłką poczt. . 2 „ 50 „
za granicą . . . 3 „ — „

Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje **14** centów.
W innych miejscach i zdrojowiskich krajowych **16** ct.

KRYNICA

Pismo poświęcone sprawom polskich zdrojowisk, z urzędowymi listami gości kąpielowych.

REDAKTOR i WYDAWCA: Inżynier, BRONISŁAW BABEL, w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya tygodnika „Krynica" w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.
Główny skład jest w księgarni pp. Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie (Plac Katedralny).

INSERATY przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po **6** ct.

BIURO Redakcyi i Administracyi jest w *Krynicy* w „Willi Ułana".

KALENDARZ TYGODNIOWY: 30) Niedziela piąta po Wielkanocy. Felicyi Panny. — *Dni krzyżowe.* 31) Petroneli Panny. — *Czerwiec* 1) Nikodema Męczennika. — 2) Erazma B. — 3) **Wniebowstąpienie Pańskie**. — 4) Kwiryna. — 5) Bonifacego. — 6 Niedziela szósta po Wielkanocy. Norberta.

Sprawozdania Zdrojowisk z r. 1885 [1]).

(Ciąg dalszy).

VII. Żegiestów.

Podczas sezonu kąpielowego z r. 1885, bawiło w zakładzie naszym 385 rodzin, składających się z 1076 osób. Z pomiędzy tych było:

mężczyzn	497	
kobiet	502	
dzieci, niżej 10 lat mających	77	
Razem	1076	osób.

W porównaniu z rokiem 1884, było w r. 1885 więcej o 68 osób.

Co do miejscowości, z których przybyli goście kąpielowi, było:

z Galicyi wschodniej	607	osób
„ „ zachodniej	323	„
„ Królestwa Polskiego	64	„
„ Wołynia i Podola	49	„
„ Węgier	16	„
„ Rosyi	17	„
Razem	1076	osób.

Ruch kąpielowy w łazienkach był następujący: Przez cały przeciąg pory kąpielowej wydano w ogóle 12.064 kąpieli rozmaitego rodzaju, a mianowicie:

Kąpieli waniennych mineralnych	3800
„ nasiadowych „	2600
„ żelezisto borowinowych całkowitych	740
„ „ „ nasiadowych	204
Natrysków macicznych	1650
Kąpieli w łazienkach popradowych	3070
Razem	12064

[1]) Sprawozdania te, pisane były w miesiącach zimowych więc o nowych urządzeniach w zdrojowiskach mogła być wzmianka, iż *będą* urządzone tj. z nastaniem wiosny. Obecnie więc z otwarciem sezonu kąpielowego są te urządzenia *już wykonane*. (*Przypisek Redakcyi*).

Wody żegiestowskiej rozesłano w ogóle 65000 flaszek. Woda napełnia się do flaszek przyrządem igiełkowym — dawniej szczegółowo opisanym — a wynik tego sposobu napełniania daje najlepsze rezultaty, gdyż woda żegiestowska nie rozkłada się tak, jak wody żelaziste w ogóle, napełniane dawniej lub też obecnie wszelkimi innymi sposobami.

W minionym sezonie kąpielowym, życie towarzyskie było silnie rozwinięte. Urządzano rozmaite wycieczki, gry towarzyskie, a rzec można, iż bawiono się w ogóle bardzo ochoczo, skoro urządzono w sezonie 15 reunionów, na które uczęszczała liczna publiczność: nawet goście kryniccy brali udział w tych zabawach.

Co do ulepszeń w samym zakładzie kąpielowym, wspomnieć musimy, iż dom „Żegotka„ został wykończony i odpowiednio umeblowany — jak również, iż przysposabiają się plany i materyały budowlane, do wybudowania nowych łazienek dla kąpieli mineralnych i borowinowych, ogrzewanych nowszym systemem.

Budowa ta pociągnie za sobą większe wydatki, których jednak nasz zakład nie szczędzi w żadnym kierunku, aby tylko mógł iść dalej na drodze postępu i wymagań nowoczesnych, tak kąpielnictwa w ogóle, jak i zaspokojenia potrzeb leczących się gości kąpielowych.

Położenie naszego zakładu jest piękne, wody jego bogate w składniki lecznicze, więc należy tylko pomóc przyrodzie, wyzyskując jej dary — a w tym kierunku zarząd zakładu i jego właściciel, robią wszystko co jest możebne.

Żegiestów, w maju, 1886. r.

VIII. Iwonicz.

W sezonie kąpielowym roku przeszłego bawiło w Iwoniczu ogółem 732 drużyn, składających się z 1538 osób, a mianowicie, było:

KRAKÓW

z Galicyi	546 drużyn	—	1079 osób	
z Bukowiny	11 „	—	24 „	
z Węgier	17 „	—	31 „	
z Morawy	1 „	—	2 „	
z Królestwa Polskiego	112 „	—	302 „	
z Litwy	10 „	—	22 „	
z Ukrainy	2 „	—	4 „	
z Wołynia	1 „	—	2 „	
z Podola rosyjskiego	4 „	—	10 „	
z Rosyi	14 „	—	42 „	
z W. Ks. Poznańskiego	1 „	—	3 „	
z Saksonii	2 „	—	2 „	
z Prus	1 „	—	1 „	
z Rumunii	10 „	—	14 „	
Razem	732 osób	—	1538 osób.	

Z powyższej liczby gości kąpielowych, było właściwych chorych 1272 osób. W innym zaś celu przybyłych było 266 osób.

Co do wyznania, było 771 chrześcijan, a 767 izraelitów. Z pomiędzy ogólnej liczby gości kąpielowych, było płci męskiej 573 osób, płci żeńskiej zaś 965 osób. Dzieci do lat 12, było 169.

Do zakładu kąpielowego przybyło:

w miesiącu maju	99	osób
„ „ czerwcu	664	„
„ „ lipcu	659	„
„ „ sierpniu	114	„
„ „ wrześniu	2	„
Razem jak wyżej	1538	osób.

Najwięcej gości kąpielowych, było w dniu 22go lipca, tj 742 osób.

Wody iwonickiej rozesłano	49.089 flaszek.
Soli „ „	1.202 kilogr.
Borowiny „ „	1.232 „
Ługu iwonickiego „	145 flaszek.
Mułu „ „	396 litrów.

Kąpieli wydano ogółem 26.334. Z tej ilości wydano kąpieli:

Jodo-bromowych słonych	24.289
Igliwiowych	123
Borowinowych	1.327
Obojętnych, ze źródła siarczanego Józefa	196
Zimnych	399
Bezpłatnych kąpieli wydano	2.057

Że zakład nasz rozwija się pomyślnie, o tem świadczy wzrastająca frekwencya osób i rozmaite ulepszenia zaprowadzane w zakładzie. I w bieżącym roku nastąpią tu zmiany i ulepszenia, a mianowicie należy zaznaczyć:

1) Zaprowadzenie bezpłatnej czytelni czasopism krajowych i zagranicznych w salonie konwersacyjnym, przystępnym dla wszystkich gości.

2) Utworzenie spacerowego „Corso“ na placu głównym, w skutek przełożenia drogi jezdnej, bokiem za kaplicę.

3) Utworzenie oddzielnego ogródka dla dzieci, na wzór Froeblowskich.

4) Zaopatrzenie służby zakładowej w odznaki a zarazem w taksę za obsługę gości.

5) Obniżenie cennika potraw po restauracyach.

6) Powiększenie borowinowych łazienek.

Z Krynicy do Wenecyi i Lido.

Przez Bronisława Babla.

Z wiosną 1881 r. wybraliśmy się z żoną w kilkutygodniową podróż, z zamiarem zwiedzenia trochę świata i ukąpania się w klasycznym Adryatyku, aby chociaż kilkoma kąpielami tej przesławnej wody królewskiej, odświeżyć się i nabrać hartu do łatwiejszego znoszenia naszego górskiego, świeżego powietrza.

Gdyśmy się wybierali w drogę z Krynicy, nasze urocze góry karpackie, gdzieniegdzie pokryte były małymi płatkami całunów śnieżnych, których istnienie policzone było na godziny, gdyż słońce wiosenne dobrze już przygrzewało. Piękną drogę kolei żelaznej z Krynicy do Tarnowa przebyliśmy szybko, żegnając się z ukochanemi naszemi górami, zostającemi za nami w mgle nabierającej coraz więcej koloru niebieskawego, wskazującego nam, iż od stron swojskich, oddalamy się coraz bardziej.... Żona moja i jej siostra — jadąca z nami do Wiednia—utopiły się w poduszkach skórzanych wagonu kolejowego, zadumane jakoś i smutne... chociaż z wielką radością wybierały się w drogę.....

Dopiero w trzeciej czy czwartej stacyi za Muszyną, wsiadł do naszego przedziału jakiś młody i wesoły ksiądz, i ten rozruszał moje panie, a szczególnie siostrę żony, Paulinę, pannę dosyć żywego usposobienia, wybierającą się pierwszy raz w dalszą drogę. W wesołej pogawędce, zeszedł nam szybko czas jazdy do Tarnowa — gdzie wiosna w całej świeżości wystąpiła ze swymi powabami.

Po małym wypoczynku w Tarnowie ruszyliśmy dalej do Krakowa, tej prastarej naszej stolicy królewskiej. Posililiśmy się tu, na dworcu kolejowym, śniadaniem, mającem już koloryt niemiecki, jak cały dworzec krakowski. Droga, a zła kawa, zupełnie podobna do kawy niemieckiej w Dreźnie, Pradze lub Wiedniu, a do tego szwargot niemiecki służby, nadają tej stacyi pozór zupełnie niemiecki. Pijąc tę kawę, nasuwały się nam mimowoli smutne myśli do głowy — niemające bynajmniej związku z właściwą złą kawą, lecz prędzej może z jej charakterem. Na szczęście jednak przypomniał nam się wesoły epizod z innych podróży po Galicyi, gdzie zajechawszy raz do oberży żydowskiej, zażądaliśmy kawy. Usłużny żyd wyjmuje zaraz 10 ct., i wpycha je w rękę małemu żydkowi z rozkazem:

— Mojsie, hast a szipełech (10 ct.), gaj koif *cy-*

Na zakończenie dodamy, iż w roku 1885 wzrosła znacznie liczba gości kąpielowych.

W roku bowiem 1884 było 1395 osób
„ „ „ 1885 „ 1538 osób to jest o 143 osób więcej. Jestto pocieszający objaw dla naszego, rozwijającego się ciągle, zakładu kąpielowego.

Iwonicz, w lutym, 1886. r. (C. d. n.).

Korespondencye z polskich zdrojowisk.

Krynica, 27. maja.

Prześliczna pogoda, jaką się cieszymy od dłuższego czasu, zwabia coraz większą ilość osób do naszego zdrojowiska. Coraz to częściej spotyka się twarze przybyłych, oglądających najprzód cały zakład, zanim zabiorą się do rzeczywistej kuracyi kąpielowej.

Wyświeżona Krynica, wygląda bardzo pięknie, w swej majowej zieloności. W „Rosarium“ rozsiadły — świeżo tu przeniesiony pawilon muzyczny, prezentuje się bardzo pięknie na tle parku. Odmalowano też ów pawilon o pięknej żelaznej konstrukcyi i obronzowano, nadając mu świeżą sukienkę. Pawilony na „Michasiowej“ i w Słotwinie stoją już, oczekując wycieczkowiczów z Krynicy, chcących posilić się dobrą kawą, lub mlekiem.

Szkoda jednak, iż projektowana budowa wielkiego pawilonu na „Kopciowej“, nie przyszła w tym roku do skutku. Pawilon ten miało wystawić „Towarzystwo Przyjaciół Krynicy“, jednak dla braku funduszów, zaniechano pięknej myśli w r. b.

Dnia 24 b. m. odbyła się u nas majówka tutejszej dziatwy szkolnej, na „Michasiowej“, pod przewodnictwem nauczyciela p. Konarskiego. Oprócz dziatwy szkolnej, przybyło na majówkę wiele starszych osób. Miło było przypatrzyć się wesołej i swobodnej zabawie młodzieży, z którą bawił się niezmordowanie ich nauczyciel, wymyślając co chwila nowe gry i zabawy, ku wielkiej uciesze dzieci. O zmroku, zebrana w koło młodzież, rozpoczęła śpiewy pod przewodnictwem nauczyciela. Piękny i miły śpiew, odbijał się wesołem echem o las świerkowy—a kiedy zanucono którą z naszych polskich piosenek, to tempo pieśni było widocznie jakieś żwawsze, a pieśń sama nabierała kolorytu cieplejszego.... Z pieśnią wrócono też do domu, już późnym zmrokiem.

Szkoda, że nie mamy jeszcze muzyki. Przybędzie ona dopiero około 10. czerwca. Sprawa muzyczna potrzebuje reformy koniecznej. Sądzimy iż Komisya zdrojowa mogłaby się postarać o to, nawet może bez kosztów, aby muzyka była przynajmniej już od 1. czerwca w Krynicy. Byłaby nawet taka reforma tylko prostym aktem słuszności, w obec tego, iż goście przybyli od 15. maja do 1. czerwca, płacą przecież za muzykę, a nie mają jej. Należałoby o tem pomyśleć.

Sala balowa i restauracyjna „pod Barankiem“ została odświeżoną — a z boku, przybudowano nyżę obszerną dla muzyki. Stary „baranek“ wygląda teraz znacznie lepiej. Są to jednak chwilowe błyski życia przed śmiercią, gdyż najdalej za dwa lata — będzie skazany na śmierć, przez zburzenie... razem ze starym bazarem! A szkoda „baranka“... Produkował on bo-

---

korje, und mach dem Purec a *„gite kawe!“* — Taką *„gite kawe z cykorje“* piliśmy i na dworcu w Krakowie, i to nas rozweseliło.

— „Bitte einsteigen, nach Oderberg, Prerau, Olmütz, Wien“ — i to samo wygłoszono tonem śpiewającym kiepską polszczyzną, wepchnięto nas do wozu kolejowego, pędzącego za chwilę w stronę Wiednia.

Mignął nam jeszcze raz przed oczyma nasz stary Kraków — zatoczyła ogromny łuk mogiła Kościuszki i, jakby jadąc jakiś czas razem z nami — dawała nam od siebie wspomnienie w dalszej drodze, największego naszego bohatera i obrońcy....

Stacye mijały jedna za drugą. Lokomotywie sapiącej i wzdychającej z utrudzenia, spieszno było odpocząć „nad modrym Dunajem“. Łąki i pola dobrze uprawne, charakter wiosek odmienny od naszych, budynki murowane, pokryte czerwoną dachówką, mnóstwo sterczących wysokich kominów ziejących dymem, wszędzie ruch i życie gorączkowe — wszystko to miało przed naszemi oczyma, ostrzegając nas, iż jesteśmy w obcych krajach.

Tymczasem moje Panie, zaraz po straceniu z oczu Krakowa i mogiły Kościuszki — zabrały się do poprawienia swej toalety, nadwerężonej mocno nocną jazdą. Zajmowaliśmy sami jeden oddział wozu, i to umożebniło moim Paniom poprawienie toalety. — Ja tymczasem byłem skazany na rozglądanie się po okolicy z okien wagonu.

W Przyrowie (Prerau), posiliwszy się dobrze obiadem — pojechaliśmy dalej i dopiero w Landenburgu, ocknął nas z zadumy chwilowej monotonny głos śpiewający:

— Schinken, Würstel, Wein! Schinken, Würstel, Wein!

Było nas troje. Więc każde z nas, wybrało z tych trzech rzeczy, przynajmniej jedne, lub dwie.

Z ostatnim kieliszkiem wina, świsnął pociąg i polecieliśmy dalej — zostawiając w Lundenburgu resztę niedojedzonych szynek i kiełbasek, dla następnego pociągu.

Wkrótce też, ze zmrokiem, stanęliśmy w Wiedniu, w pysznym dworcu kolei północnej.

Z dworca kolei, pojechaliśmy wprost do kuzyny naszej mieszkającej tu stale od kilku lat, od której byliśmy przyjęci z prawdziwie polską gościnnością.

Wiednia, ani też jego okolic, jak również i innych miast, opisywać nie będziemy szczegółowo, gdyż nie widzimy tego potrzeby. Musielibyśmy zresztą pomagać

wiem nie złą wełnę swym czasowym gospodarzom. Ale bo też gospodarze nie tylko go strzygli, lecz podobno i golili często...

Na zakończenie, powiemy po cichu — iż tegoroczny sezon będzie bardzo świetny, albowiem zamówień na mieszkania już jest dosyć, goście zjeżdżają się codzień gromadniej — a co najważniejsza, że pogoda prześliczna, a pogłosek o wymyślonych chorobach niema żadnych. Pogłoski przeszłoroczne, chociaż były fałszywe, nieszkodziły jednak Krynicy i innym zakładom. Że to było fałszem, najlepszy dowód, iż nikt nie zachorował, ani nie umarł. Owszem, wiele osób wyjechało nadto zdrowych, a zbawienne skutki pobytu w Krynicy były zbyt widoczne, aby chociaż na chwilę bajkom dano wiarę... Więc używajmy wszyscy *naszych kąpieli* i świeżego powietrza.

Ze zdrojowisk zagranicznych.

Iszl. Mieliśmy tu w kwietniu piękną pogodę a bywały dnie tak ciepłe, iż termometr dochodził do +20°C. Za to w maju oziębiło sie znacznie. Okoliczne góry pokryły się śniegiem. Pomimo to, ruch gości zaczyna się ożywiać coraz bardziej. Oprócz kilku rodzin angielskich, bawi tu już księżna Elżbieta sasko-wajmarska, hr. Ida Walmoden-Gimborn, hr. Hermina Zichy, hr. Mervelt, hr. Paar itd. Spodziewane jest również wkrótce przybycie dworu cesarskiego; wynajęto już mieszkania dla urzędników dworskich.

Gmunden obchodzić będzie w tym roku 25-letni jubileusz, podniesienia tej miejscowości do rzędu uzdrowisk, Bardzo obfity program uroczystości ma być wkrótce ogłoszonym.

Czeskie Cieplice zaczynają się coraz bardziej ożywiać. W „Kurgarten“ i parku zamkowym grają już muzyki od dłuższego czasu. Tutejszy „Kurverein“ urządzać będzie począwszy od 29 maja, w każdą sobotę reuniony, w jednę sobotę w salonie ogrodowym ks. Clarego, w drugą zaś w salach hotelu „Neptun“. Oprócz tego, przy sprzyjającej pogodzie, urządzać będzie „Kurverein“ wycieczki na „Schlossberg“ i do innych miejscowości, których tu jest dosyć, a wszystkie pięknie położone. Dla rannych oficerów z ostatniej wojny, porobiono różne ułatwienia w kuracyi.

W Marienbadzie, przeszła z dniem 1 maja b. r. administracya wojskowego szpitala w ręce Stowarzyszenia Czerwonego Krzyża.

W Karlsbadzie otwarto z wielką uroczystością nowy teatr miejski. — Bawi tu obecnie przeszło 3500 osób. A przecież jest dotąd o 600 osób mniej, niż było o tym czasie roku przeszłego.

Do Gleichenbergu przybyła 12 bm. arcyksiężna Marya Reiner, z dworem.

Baden pod Wiedniem 20. maja wybuchł groźny pożar w tutejszym młynie walcowym. Zabudowania zakładowe zgorzały do szczętu, mieszkania uratowano po części. Do zlokalizowania i stłumienia ognia przyczyniła się straż pożarna pod dowództwem kapitana Brzezowskiego.

---

sobie w takim opisie rozmaitymi Bedekerami lub większymi geografiami. Kto więc nie zna Wiednia, niechaj zajrzy do dzieł wspomnianych lub jakiejkolwiek monografii Wiednia — dla znających zaś to miasto, opis nasz nie na wieleby się przydał.

Na moje Panie, jako będące pierwszy raz w Wiedniu, wywarło to wielkie i piękne miasto, dosyć silne wrażenie. Ja znałem Wiedeń z dawnych czasów studenckich, gdyż tu uczęszczałem kilka lat na politechnikę, ukończywszy studya w r. 1871. W przeciągu dziesięciu lat, zmienił się jednak Wiedeń w niektórych dzielnicach do nie poznania. Przybyło wiele ulic nowych i wspaniałych gmachów, jak n. p. Parlament, Uniwersytet, Ratusz, Muzea dworskie, Teatr (Hofburgtheater), i t. d. Gmachy te są prawdziwą ozdobą Wiednia. Szczególniej ratusz — dzieło Schmidta — imponuje swą prześliczną czystością gotyki i tworzy z niedaleko stojącym kościołem Sw. Zbawiciela (Votivkirche) — dziełem prof. Ferstla — przepiękną całość wspaniałych budowli gotyckich.

Ciąg dalszy nastąpi.

Drobne wiadomości.

W Krynicy otwarto stacyę telegraficzną, z dzienną służbą, dnia 22 b. m.

Do Szczawnicy i Krynicy przybędzie na sezon letni trupa dramatyczna p. Jana Dobrzańskiego ze Lwowa. Towarzystwo dramatyczne podzielone będzie na dwie części, a w razie potrzeby zasilać się będzie obopólnie. Ta część Towarzystwa dram., która była przeszłego roku w Krynicy, uda się do Szczawnicy, a część personalu dramatycznego, która była przeszłego roku w Szczawnicy, przybędzie do Krynicy. Dnia przyjazdu towarzystwa dramatycznego do obu miejsc kąpielowych nie możemy jeszcze podać. Nastąpi to jednak prawdopodobnie wcześniej, niż roku przeszłego.

W Lubieniu Wielkim, a nie w Nawojowej, ma być czasowa rezydencya cesarza podczas tegorocznych manewrów jesiennych. Cesarz zamieszka w pałacu br. Brunickiego, gdzie będzie również główna kwatera wojskowa. Jeneralicya zaś, oficerowie i reprezentanci wojskowi obcych mocarstw, zajmą wille należące do Zakładu kąpielowego w Lubieniu, będącego również własnością barona Brunickiego.

W roku 1886 ordynować będą lekarze:

W Krynicy doktorzy Blatteis, Ebers, Lorentski, Mars, Skórczewski i Zieleniewski. Dr. Ebers, jako kierownik Zakładu hydropatycznego, ordynuje w tymże Zakładzie.

W Iwoniczu Dr. Klemens Dębicki i Dr. Zygmunt Rieger.

W Szczawnicy Dr. Władysław Ściborowski, (lekarz zdrojowy), Dr. Doskowski, Dr. Dworski, Dr. Gluziński, Dr. Gumowski, Dr. Józef Kołączkowski i Dr. Tomasz Zaręba.

W Lubieniu lekarz zdrojowy, Dr. Tadeusz Krobicki.

W Rabce lekarz zdrojowy, Dr. Aleksan. Rybczyński.

W Truskawcu otwartym 26 bm. Dr. Aureli Plech z Jarosławia i Dr. Jan Rosner, asystent kliniki położniczej z Krakowa.

W Zakopanem Dr. Chałubiński i Dr. Wenanty Piasecki.

W Żegiestowie Dr. Tytus Szczepański i Dr. Emil Elektrowicz.

W Rymanowie Dr. Dukiet.

W Swoszowicach Dr. Skakalski.

Pawilon Muzyczny w Krynicy, przeniesiony w tym roku do „Rosarium", przedstawia się bardzo pięknie na tle świerkowego lasu. Postawiony jest w osi budującego się domu zdrojowego.

Bezpłatna lecznica lwowska. Dnia 13. maja b. r. otwarty został zakład ordynacyjny pod nazwą „Lecznica lwowska" przy placu Akademickim l. 1., w którym każdego dnia zgłaszającym się ubogim chorym udzielać będą porady lekarskiej lekarze Towarzystwa, w następującym porządku: w chorobach wewnętrznych od 9—10 rano dr. Jana, w chorobach chirurgicznych od 10—11 operator dr, Schramm, w chorobach kobiecych od 11—12 dr. Sielski. w chorobach dzieci od 11—12 dr. Sieradzki, a w chorobach wenerycznych i skórnych od 12—1 dr. Tatarczuch. Ordynacya w chorobach ocznych udzielaną będzie od godziny 12—1 w południe. („Dziennik Polski").

Kwestya nabiału w Krynicy jest dotąd nie rozstrzygniętą całkowicie. W każdym bowiem roku obywatele zakładu kąpielowego troszczyć się muszą o paszę dla bydła, której tu niema pod dostatkiem. Na łąki gminne, niepodobna wypędzać bydła z zakładu, gdyż te łąki są bardzo ubogie w paszę. Pozostają więc pastwiska leśne, będące w ręku rządu, który znów w pobliżu Krynicy, zaprowadza kultury leśne, a więc tam bydła na paszę wypędzać nie można. Jeżeli tak dalej pozostanie, to obywatele zakładowi będą musieli pozbyć się bydła, a tem samem odjąć zakładowi możność dostarczania d o b r e g o nabiału, co zawsze jest i będzie rzeczą ważną dla zakładu. W obec tego, apelujemy do znanej nam życzliwości dla Krynicy, dyrektora dóbr państwowych p. Glanza, aby był łaskaw sprawę tę uregulować pomyślnie dla właścicieli bydła w zakładzie kąpielowym.

Krynicka Komisya zdrojowa odbyła w przeszłym tygodniu pierwsze posiedzenie pod przewodnictwem świeżo mianowanego c. k. starosty z Nowego Sącza p. *Friedricha.* O ile wiemy, na tem posiedzeniu zapadła tylko jedna uchwała, a mianowicie zmniejszenie płacy sekretarza Komisyi. Reszta czasu posiedzenia upłynęła na informowaniu się Przewodniczącego o stosunkach tutejszych, poznania prac dotychczasowych Komisyj itp. sprawach. P. Friedrich żywo zajmuje się sprawami Krynicy, więc mamy niepłonną nadzieję, iż pod nowym przewodnictwem, ożywi się działalność Komisyi i wejdzie na drogę więcej praktyczną jak dotąd. Ujrzymy też zapewne wkrótce i sprawozdanie Komisyi z ostatnich pięciu lat t. j. od roku 1881 do 1885 włącznie, które to sprawozdania według statutu Komisyi, *powinny się pojawiać w każdym roku.*

Przy tej sposobności prosilibyśmy Szanowną Komisyę zdrojową, o łaskawe uwiadamianie naszej redakcyi o zapadłych ważniejszych uchwałach — gdyż byłoby pożądane, aby szersza Publiczność miała wiadomości o tych uchwałach i działalności Komisyi. Mogłaby się wtedy wywiązać dyskusya nad ważniejszymi sprawami, która doprowadziłaby pewnie sprawę niejedną do pożądanego celu, a może zwróciłaby czasem piękne, lecz zbyt teoretyczne wnioski poszczególnych członków Komisyj, na drogę więcej praktyczną, — mogłyby się bowiem odezwać głosy fachowe, których brakuje w łonie Komisyi, zwłaszcza, gdy chodzi o przeprowadzenie robót administracyjno-technicznych, rzec można, *najważniejszych* w działalności Komisyj. W ten sposób możnaby oszczędzić nie jeden wyłożony w jednym roku na jakieś roboty wydatek, z których w następnym roku są prawdziwe ruiny jedynie z tego powodu, iż nie powierzono przeprowadzenia rzeczy czysto technicznej, człowiekowi fachowemu.

Wiadomości urzędowe Zarządów zdrojowisk.

Krynica.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. 3 złr. — za muzykę 3 złr. — Taksa kuracyjna II. kl. 1 złr. 50 cnt. — za muzykę 1 złr. 50 cnt. Dzieci gości zdrojowych do lat 10, służba gości i ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni.

Czytelnia gazet w sali łazienek mineralnych: abonament od osoby na sezon 1 złr. 50 ct.

I. **Wypożyczalnia książek** w łazienkach mineralnych, ma dzieła w języku: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło 1 złr. — dwa dzieła 2 złr. — Kaucya 5 złr.

II. **Wypożyczalnia książek** w „Willi Ułana", ma dzieła przeważnie w języku polskim. Opłata miesięczna od biorących jedno dzieło 80 ct — dwa dzieła 1 złr. 60 ct — Kaucya 3 złr. Wymiana książek od godziny 10 do 4 po południu.

Fortepiany do wynajęcia na godziny są: w Aptece, w „Willi Ułana", „pod Barankiem", „pod Góralem", i w hotelu warszawskim.

Ceny kąpiel:	Od g. 6 ran. do 2 po połud.		Od g. 4 do g. 6 wieczór		W maju czerwcu i wrześniu	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
I. Wymachu łaziennym głównym:						
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana dla dorosłych . . . . Kl. I. .	—	90	—	90	—	60
„ „ „ II. .	—	70	—	50	—	47
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30	—	24
Kąpiel mineralna nasiadowa . .	—	20	—	20	—	14
„ „ natryskowa ogólna	—	80	—	60	—	54
„ parowa (łaźnia słowiańska) .	—	70	—	70	—	47
II. W chodniku krytym:						
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego .	—	50	—	50	—	—
III. W łazienkach borowinowych:						
Kapiel żelazna borowinowa Kl. I.	1	60	1	60	1	07
„ „ „ „ II.	1	30	1	10	—	87
„ „ „ dla dzieci	—	80	—	70	—	54
„ „ „ na nogi .	—	—	—	30	—	30
„ „ „ na ręce .	—	—	—	20	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	6	—	6
Kąpiel zwyczajna Kl I. . . .	—	50	—	50	—	34
„ „ „ II. . . .	—	35	—	35	—	24
IV. Kąpiele rzeczne:						
W zbiorniku lub natryskowe . .	—	15	—	15	—	10
V. Dodatki do kąpiel:						
2 litry odwaru igliwiowego . .	—	10	—	10	—	10
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	10	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6	—	6

Ceny kąpiel w maju, czerwcu i wrześniu są zniżone i podane powyżej.

Zakład hydryatyczny (wodoleczniczy) przy samoistnej kuracyi, kompletna procedura, bilet całodzienny na 7 dni, 5 złr. 25 ct.; na 6 dni 4 złr. 50 ct. — Ten sam bilet, lecz półdniowy na 7 dni 3 złr. 50 ct., na 6 dni 3 złr. — Przy kuracyi uzupełniającej: Kąpiel wanienna 40 ct., w basenie 20 ct., nasiadowa 20 ct., o pakowanie 20 ct, mięszenie 20 ct., natrysk 15 ct, ciepły natrysk 20 ct., kąpiel nasiadowa szkocka 25 ct. — Ręcznik 10 ct. prześcieradło 6 ct, koc wełniany 20 ct. za jednorazowe użycie Kierownik hydroterapii: Dr. Ebers.

Ceny pomieszkań w domach rządowych lub prywatnych są: od 20 ct. do 2 złr. dziennie za pokój. Ceny stosują się do położenia, urządzenia mieszkania, i pory sezonowej. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, co wielka ilość mieszkań ułatwia.

Powozy fiakry i wózki góralskie przy dworcu koleji w Muszynie. Cena od 1 złr. 50 cnt. do 5 złr.

Biuro wywiadowcze udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Ruch pociągów na stacyi Muszyna-Krynica ważny od 1 czerwca b. r. — Przychodzą do Muszyny-Krynicy: pociąg osobowy o godzinie 8·05 rano; poc. miesz, o godz. 11·55 przed południem; poc. osob. o godz. 7·07 wieczór — Odchodzą z Muszyny-Krynicy poc. osob. o g. 6·10 rano; poc. miesz. o godz. 2·20 po południu; poc. osob. o godz. 8·13 wieczór.

Ogólna lista gości

Po dzień zamknięcia numeru naszego tygodnika, wykazują listy gości następującą ilość osób, w bieżącym sezonie kąpielowym:

Baden koło Wiednia .	10.293	osób
Elster	90	„
Francensbad . . .	212	„
Gleichenberg . . .	172	„
Karlsbad	3.900	„
Krapina Töplitz . .	98	„
Krynica	59	„
Marienbad	653	„
Cieplice Trenczyn . .	46	„
Vöslau	94	„

Upraszamy szanowne dyrekcye zdrojowisk, o łaskawe nadsyłanie nam najdalej do środy w każdym tygodniu swych wykazów, obejmujących ilość osób bawiących w poszczególnych zdrojowiskach. —

„ZDROWIE“

miesięcznik poświęcony hygienie publicznej i prywatnej

wychodzi w Warszawie (25, Sto. Krzyzka) pod redakcyą J. Polaka, przy udziale wielu znanych w kraju lekarzy, techników i przyrodników. Każdy zeszyt zawiera około 40 stron (80 szpalt) druku, formatu wielkiej ósemki. — W miarę potrzeby dołączają się drzeworyty i litografie.

Przedpłata wynosi 6 złr. rocznie (3 złr. półrocznie) wraz z przesyłką. Prenumerować najlepiej w Redakcyi. — Numer okazowy na żądanie wysyła się bezpłatnie. 17(3-3)

ZAKŁAD ZDROJOWO-KĄPIELOWY

Truskawiec

(Stacya pocztowa i telegraficzna)

Otwarcie pory kąpielowej dn. 26. Maja, zamknięcie dn. 15. Września.

W pobliżu stacyi kolei naddniestrzańskiej „Drohobycz“ posiada: **sławny oddawna ze swej nadzwyczajnej siły leczniczej zdrój solankowy, należący według tegorocznej analizy Profesora Radziszewskiego do najsilniejszych, wyborną żelazistą borowinę, zdroje siarczane, namuł siarczano-solny, trzy źródła do picia solne zawierające sól glauberską i zdrój moczopędny „naftowym“ zwany, żętyca i mleko; kuracyą za pomocą massage i elektryki.**

Choroby, których w Truskawcu leczenie wskazane: Przewlekły gościec i dna; przewlekłe choroby przewodu pokarmowego, macicy, skóry, kości, ustroju nerwowego, nerwobole, zołzy, otyłość, wypociny, piasek nerkowy, nieżyt pęcherza itd.

Nowe łazienki, mieszkania z usługą piękne, wygodnie urządzone i w piece zaopatrzone. Kaplica łacińska i cerkiew, Kilka restauracyj, cukiernia, czytelnia, dobra kapela. Położenie zdroju, podgórskie, liczne cieniste spacery i wycieczki w okolicę. Apteka i skład wód mineralnych w miejscu, *W pierwszym i ostatnim sezonie pomieszkania w domach zakładowych o 30% tańsze.*

W roku bieżącym ordynować będą w Truskawcu: *Dr. Aureli Plech* z Jarosławia i *Dr. Jan Rosner* asystent kliniki położniczej z Krakowa.

Ubogich chorych, którzy wykażą się świadectwem ubóstwa potwierdzonem przez c. k. starostwo uwzględniać się będzie wedle możebności tylko w pierwszym i ostatnim sezonie. 18 (3 – 5).

Zarząd zdrojowy Truskawiec.

WAŻNE

dla pp. właścicieli maszyn i ekonomów. 21 (3—?)

oferujemy franko do każdej stacyi kolejowej w kraju **podwójnie odkwaszony olej wulkaniczny,** jako najtańsze smarowidło do wszelkich maszyn i w ogóle do każdego przemysłu za 100 klgr. 18 złr. z beczką.

Hübner i Hanke we Lwowie.

DOM

26 (2-3)

„pod Gwiazdą“

W KRYNICY

w dobrym położeniu, blisko zakładu, z widokiem na park i ławką Kraszewskiego, ma wygodne pokoje do wyboru różnej wielkości **za przystępną cenę** pojedynczo lub też w większej ilości **do wynajęcia.**

Sześć medali zasługi, dyplom uznania i dyplom honorowy
na Wszechświatowej wystawie w Antwerpii
za niezrównane 27 (3—18).

Wyroby Kosmetyczne, Toaletowe i Perfumerye.

ANTILENTILIA. Żaden artykuł toaletowy nie może rywalizować pod względem skutku i dobroci z **Antilentilią**. Środek ten otrzymany z odświeżających substancyj usuwa w krótkim czasie **piegi, plamy wątrobiane, blizny itd., nadaje cerze świetną białość, świeżość i delikatność.** — Cena 2 złr.

PILIPTON włosom siwym i wypłowiałym po kilkakrotnem użyciu przywraca piękny kolor. **Pilipton** nie farbuje, lecz tylko odmładza włosy, które pod wpływem tego znakomitego środka odzyskują pierwotną barwę, miękkość i połysk. — Cena flakonu 1 złr. 50 cnt.

WALENTIN najsilniejsze wypadanie włosów wstrzymuje, cebulki włosowe wzmacnia i do wytwarzania i porostu włosów pobudza. Łysiny pokrywają się pięknym włosem. — Cena flakonu 3 złr. — Pół flakonu 1 złr. 60 centów.

PUDR KSIĄŻĘCY.

Znakomite powodzenie i wziętość tego pudru, są najlepszym dowodem jego nieporównanej dobroci. — Pudr książęcy na wszystkich wystawach odnosił palmę pierwszeństwa, a liczne medale zasługi, jakiemi został wyszczególniony najlepiej go zalecają. — Pudr książęcy nie zawiera żadnych metalicznych przymieszek jestto najczystsza i najdelikatniejsza mączka roślinna, przyjemnie przylega do twarzy, nadaje piękną, naturalną białość i jest nieocenionym środkiem do hygienicznego upiększenia twarzy.

Pudełko małe pudru białego 60 ct., całe 1 złr. z łabędziem 1 złr. 50 ct. Różowy dla blondynek i kremowy dla szatynek i brunetek, małe pudełko 70 cnt. większe 1 złr. 20 ct., z łabędziem 1 złr. 60 centów.

WODA FIOŁKOWA. Usuwa z twarzy pryszcze, liszaje, trądziki, pierzchnienie i łuszczenie skóry, wygładza zmarszczki, zgrubiały naskórek i dołki ospowe.
Twarz odświeża, wybiela i wydelikaca do tego stopnia, że jako środek toaletowo hygieniczny został odszczególniony medalem zasługi na wystawie przyrodniczej lekarskiej w Krakowie. — Cena 1 złr. w. a.

MYDŁO KOSMETYCZNE. Odznacza się nadzwyczajną delikatnością i nader przyjemnym zapachem, łagodnie wpływa na naskórek, zapobiega pierzchnieniu rąk i twarzy, bardzo dokładnie oczyszcza skórę. Usuwa piegi i żółto-brunatne plamy z twarzy.—Cena 60 ct

poleca Gościom Kąpielowym i Turystom

J. IHNATOWICZ

we Lwowie, sklepy własne ulica Kopernika l. 3. ulica Halicka róg Wałowej l. 25., Hotel Europejski plac Marjacki. Filia w Krakowie, Sukiennice l. 20. i w Czerniowcach rynek l. 2.

W oficynach „Willi Ułana" W KRYNICY
otwartą jest 23 (3—?)

Wypożyczalnia Książek

zaopatrzona w dzieła przeważnie w języku polskim.

Cena miesięcznego abonamentu na jedno dzieło wynosi **80** ct. — Kaucya **3** złr.
Książki wypożyczać można od godz. 10. rano do 4. po południu.

Analizowany przez prof. Hoffa

Piernik Higieniczny

L. CZYŃSKIEGO

w Jarosławiu

nagrodzonego 19 medalami na wystawach światowych, właściciela przywileju i patentu wskutek szczęśliwej kombinacyi wypróbowanej doświadczeniami przeprowadzonymi wespół z najznamienitszymi lekarzami, usuwa dolegliwości leniwego trawienia jak dyspepsja, brak apetytu, niesmak; zgaga, odbijanie się, wzdęcie, obstrukcya, kongestja, hemoroidy, niedokrwność i w. i. które zgubnie wpływają na cały organizm, niszczą apetyt, utrudniają odżywianie i są przyczyną utraty humoru, dobrego wyglądania, — jednem słowem nękają i skracają życie. Przyczynia się do szybkiej wymiany materji odżywczej, i zaleca się także osobom używającym mało ruchu; jest smaczny, pożywny, tani, i do tego stopnia łatwo strawny, że chorzy nie mogący przyjąć żadnego stałego pokarmu, spożywają i trawią „Piernik higieniczny".

Do pana L. Czyńskiego fabrykanta pierników i sucharków, wynalazcy „Piernika Higienicznego w Jarosławiu.

Partję „Higienicznych pierników" wyrobu fabryki pańskiej otrzymałem. Ja próbowałem piernik ten w szpitalu ranionych żołnierzy serbskich, których właśnie miałem 425 leżących w moim szpitalu a wszystkich ciężko ranionych. Głównie tym rozdzielono ten piernik i to wtenczas, **gdy ci ciężko ranieni, niemogli trawić najlepszego i najlżejszego pożywienia szpitalnego**. —Po krótkim czasie, ranieni jedząc piernik ten, **dostawali zdrowy apetyt** i chęć przyjmowania pożywienia — żołądek najcięższej chorych, ranionych, operowanych, przyjmował ten piernik, ranieni **przychodzili do sił i dobrego a zdrowego wyglądania**, a co także spostrzegłem, że wskutek tego piernika i funkcje żołądkowo-jelitowe **zupełnie się regulowały.**

Ranieni i operowani nazywali piernik pańskiego wyrobu **„polskim chlebem"** i gdy wchodziłem do sal ranionych, wołano zewsząd: „czy niema już więcej tego polskiego chleba", **który nam dodaje sił i życia.**

To mnie znagla do prośby o natychmiastową wysyłkę nowej partji z 600 sztuk.—Za pierwszą posyłkę panu dziękuję. Bardzo wielu ranionych, wynędzniałych, wymizerowanych wskutek ran, operacyi, i chorób żołądkowych zawdzięcza temu środkowi któremu muszę przypisać i własność leczniczą, **powrót sił swoich** — bo gdy ciężko ranieni i operowani niemogli przyjmować innego pożywienia, piernik ten jedli, on był ich jedynem wyżywieniem, **poprawiał proces trawienia** i przyprowadzał żołądek **do tego stanu**, że potem mogli być żyweni drugiemi jadłami.

Rzeczywiście powinienby każdy większy szpital, mianowicie chirurgiczny, używać tego piernika **jako restaurująco-leczniczego środka.**

(Pieczęć). 19 (3-18)

Dr. Romuald Dallmayer m. p.
Szef szpitalu wojskowego „Islahana" w Niszu. **(Serbia).**

Nisz 14. Kwietnia 1886.

Do nabycia we wszystkich aptekach a w Krynicy w aptece p. Nitribitta, i cukierni p. Baumana, po 20 ct. za sztukę.

Stacya kolei Tarnowsko-Leluchowskiej
MUSZYNA-KRYNICA
10 kilometr. od Zakładu
(1 godzina jazdy).

Ces. król. ZAKŁAD
zdrojowo-kąpielowy
W KRYNICY

POCZTA,
TELEGRAF
SĄD POWIATOWY
i NOTARYAT
w miejscu.

otwarty od 15. maja do końca września 1886 r.

posiada liczne zdroje szczawy alkaliczno żelezistej, 2 gmachy łazienek o 100 gabinetach, kąpiele mineralne, wodne, gazowe i borowinowe, tudzież nasiadowe, natryskowe — oddzielny Zakład hydropatyczny; ogółem wszelkie urządzenia do kuracyi i uprzyjemnienia pobytu potrzebne, apteka, Zakład gimnastyczny, żętyczny, mleczarnie, restauracye, cukiernie, piekarnie, sklepy i pracownie krawieckie i szewskie.— Pokoi mieszkalnych zupełnie urządzonych przeszło 1070, między tymi przeszło 350 z piecami.— Czytelnia gazet, dwie wypożyczalnie książek, teatr polski ze Lwowa pod dyrekcyą Jana Dobrzańskiego, orkiestra zdrojowa pod kierownictwem Adama Wrońskiego, spacery, schroniska, park obszaru 35 hektarów, las szpilkowy, wycieczki w okolicę, reuniony i bale — Podczas sezonu ordynuje 7 lekarzy.— Biuro informacyjne udziela bezpłatnie wszelkich szczegółów i ułatwia wynajęcie mieszkań. Przy każdym pociągu oczekują przy dworcu kolejowym fiakry i wózki góralskie. *Ceny kąpiel mineralnych i borowinowych są w maju, czerwcu i wrześniu tańsze o trzecią część.*

C. k. Zakład hydropatyczny wodoleczniczy w Krynicy

w r. 1884 postawiony, a w r. 1886 uzupełniony i przekształcony według najnowszych wymogów hydroterapii z osobnymi oddziałami dla mężczyzn i kobiet otwarty również od 15 maja 1886. Kierownik, specyalista dr. Henryk Ebers.

Opisy bezpłatnie posyła i na listowne zapytania odpowiada jakoteż zamówienia na wody mineralne i mieszkania przyjmuje:
25(3-3) **C. k. Zarząd Zakładu zdrojowego w Krynicy (w Galicyi).**

Farby

olejne, gotowe do użytku i szybko schnące, **farby do malowania dachów**; w najlepszym pokoście tarte; **najlepsze farby**, tarte w pokoście mineralnym, odpowiadają różnym celom, nadają farbę i połysk za jednorazowem pociągnięciem, wysychają w niewielu godzinach i tańsze są od olejnych; **farby do fasad**, rozpuszczalne we wapnie do kolorowania budynków w 36 kolorach.

Wszelkie gatunki lakierów krajowych i zagranicznych.

Pędzle

z najlepiej renomowanych fabryk Tektury dachowe, ter pogazowy i drzewny, masa terowa, asfalt, cement, gips. **Oliwy do maszyn i smarowidło do osi żelaznych.—Pasy skórzane do maszyn.— Pasy gumowe do maszyn — Gurty konopne do maszyn.**

Nowość!

Lniane napuszczane pasy do maszyn itd. itd. polecają

Hübner i Hanke

we Lwowie. 20(3-?)

Karty wzorów, cenniki i specyalne oferty na żądanie gratis i franco.

Jest do sprzedania
z wolnej ręki

DOM pod „LWEM“
w Krynicy

z placem budowlanym na froncie *Położenie domu jest w środku zakładu.*

Bliższa wiadomość w zarządzie domu pod „Lwem“ w Krynicy.
28 [1-1]

Przyjmuje zamówienia na mieszkania

w „Willi Ułana“ i Willi „białego Orła“
w Krynicy.

Obie Wille, pod własnym zarządem, mają wygodnie urządzone pokoje, po miernej cenie do wynajęcia.

Biblioteka i fortepian koncertowy

dla użytku Gości jest w oddzielnym budynku umieszczony.

Kuchnia domowa

Obie Wille są w najpiękniejszem położeniu, w wielkim ogrodzie, osłonięte od wiatrów, w bliskości kościoła teatru, zakładu, hydropatycznego, źródła i łazienek.

22(3-?) **Inżynier Bronisław Babel.**

Józef Pisz w Tarnowie
przy placu Katedralnym l. 6.

DRUKARNIA

zaopatrzona w najnowsze i najgustowniejsze czcionki i ozdoby — oraz w maszyny pospieszne i t. p.
Redakcya i Administracya czasopism
„POGOŃ“ i „UNIA“
Wydawnictwo kalendarza p. t. „Tarnowianin“.
SKŁAD GOTOWYCH DRUKÓW
dla użytku władz rozmaitych i prywatnej potrzeby
Biletów wizytowych setka od 50 centów do 3 złr.
Skład papieru i przyborów do pisania — Zeszyty szkolne własnego wyrobu — Książki szkolne dla szkół pospolitych — Książki do nabożeństwa własnego nakładu itp.
INTROLIGATORNIA
dla użytku domowego i prywatnego — zaopatrzona w maszyny i najnowsze narzędzia.
Ceny umiarkowane.
Zamówienia wykonuje spiesznie i punktualnie.

Odpowiedzialny redaktor Józef Pisz. Drukiem J. Pisza w Tarnowie.